

De Azteken

INFORMATIE
Documentatiecentrum

1 Een rijk in Midden-Amerika

Op de drukke markt is van alles te koop: mais, bonen en chilipepers, vis en vlees zoals kalkoenen en kikkers, spiegels, kookpotten en bezems, jaguarhuiden en schildpadden, geneeskrachtige kruiden en zelfs liefdesdrankjes. Muntgeld kennen ze hier niet. De mensen betalen met cacao bonen, koperen bijlen of katoenen mantels. Andere ruilhandel is ook mogelijk.

Zo ging dat op de markten in het Azteekse rijk. Nu liggen in dat gebied Centraal- en Zuid-Mexico. En waar Mexico-stad ligt, was vroeger de Azteekse hoofdstad Tenochtitlan. Vanaf 1325 bouwden de Azteken een groot rijk op. In 1521 kwam daar een einde aan toen de Spanjaarden, onder leiding van Hernán Cortés, het rijk verwoestten.

Onderzoek

Ondanks de plunderingen door de Spanjaarden is er veel bekend over de Azteekse *cultuur* of beschaving. Dat komt door het onderzoek van onder andere *archeologen*, wetenschappers die oude voorwerpen opgraven en bestuderen. Zo werd er in 1914 een stukje van de Templo Mayor (Grote Tempel) blootgelegd, een Aztekentempel in Mexico-stad. Toen in 1978 werklui in het centrum van die stad elektriciteitskabels onder de grond aanlegden, ontdekten ze bij toeval nog andere resten van deze tempel. Archeologen onderzochten de resten en vonden ook godenbeelden, dierenbotten en mensenschedels. Zo kwamen ze veel meer over de tempel te weten. In hoofdstuk 5 lees je hier over.

Wetenschappers bestudeerden ook de brieven en verslagen die mannen als Cortés naar de Spaanse koning stuurden. De Spanjaarden stelden de Azteken daarin voor als heel wreed, zodat ze een extra reden hadden

om hun rijk te vernietigen. Inmiddels is bekend dat die berichten vaak zwaar overdreven waren en dat de Spanjaarden de cultuur niet goed begrepen.

Het onderzoek naar de Azteekse cultuur is nog niet klaar. Wetenschappers vergelijken de vondsten bijvoorbeeld met de huidige cultuur en godsdienst van de *Nahua*, de afstammelingen van de Azteken. Ook al beleven zij die godsdienst nu op een andere manier, het vertelt toch iets over de Azteekse *religie*. Over de Nahua lees je meer in hoofdstuk 7.

Archeologen aan het werk bij de opgraving van de Templo Mayor. De Spanjaarden verwoestten deze tempel na de verovering van Tenochtitlan in 1521.

2 Opkomst en ondergang

De Azteken noemden zichzelf Mexica. De naam Azteken werd in de 19e eeuw bedacht door de Duitse ontdekkingsreiziger Alexander von Humboldt, die rond 1800 door Midden- en Zuid-Amerika reisde. Het betekent 'mensen uit Aztlan'. Volgens oude Azteekse verhalen kwamen de Azteken oorspronkelijk namelijk uit een streek ten noorden van Tenochtitlan, die ze Aztlan noemden. Of Aztlan echt heeft bestaan is niet duidelijk. Wel is duidelijk dat de Azteken rond het jaar 1100 uit het noorden wegtrrokken en zich op verschillende andere plekken vestigden. Maar overal werden ze weer weggejaagd door de plaatselijke bevolking. Zo kwamen de Azteken na vele jaren in de Vallei van Mexico aan, die al sinds duizenden jaren bewoond was. Uiteindelijk gingen ze op een eiland in het Texcocomeer wonen, waar ze in 1325 de stad Tenochtitlan stichtten.

Groei van het rijk

Toen de Azteken in de Vallei van Mexico aankwamen, bestond dat gebied uit **stadstaten**. Een stadstaat is een land dat uit één stad bestaat. De stadstaten streden met elkaar om de macht en vruchtbare grond. Vanaf 1376 deden de Azteken mee in die strijd en omdat ze hele goede strijders waren, verloren ze zelden. Na een overwinning sloten ze een verdrag met de overwonnen stadstaat. Die moest hoge belastingen betalen aan de Azteken, in de vorm van mais, cacao bonen, mantels, goud of veren hoofdtoeien. De stadstaat betaalde ook met mensen. Die moesten tempels bouwen of in het leger van de Azteken dienen. In 1428 ontstond een bondgenootschap tussen Tenochtitlan en de

De mythe van Tenochtitlan

In het Azteekse jaar 1-Vuursteen trekken de Azteken weg uit Aztlan, onder begeleiding van hun god Huitzilopochtli. Zo gaat het verhaal. Acht andere volken sluiten zich bij hen aan en samen bereiken ze een paradijselijke plek. Tijdens een feestmaal voor Huitzilopochtli, splijt opeens een boom in tweeën. Daarin zien zij een teken van Huitzilopochtli om zich als groep ook op te splitsen. De Azteken trekken daarom verder, terwijl de andere volken achterblijven. Na veel omzwervingen komen de Azteken uiteindelijk bij het Texcocomeer. Ze vestigen zich op de Heuvel van de Sprinkhaan, maar worden weggejaagd en vluchten naar de moerassen in het meer. Dan maakt Huitzilopochtli duidelijk waar ze hun stad moeten bouwen: op de plaats waar een adelaar op een cactus zit. Als ze die plek vinden, stichten ze daar Tenochtitlan. Daarom is op de vlag van Mexico een adelaar op een cactus afgebeeld.

stadstaten Tetzoco en Tlacopan. Vanaf toen regeerden die samen over het Azteekse rijk. De veroveringen bleven doorgaan en het rijk breidde zich uit van de Golf van Mexico tot de Grote Oceaan. Rond 1500 was het op zijn grootst.

De Azteken

Cacaobonen als betaalmiddel, metershoge godenbeelden, tortilla's en een schrift dat bestaat uit tekeningetjes. Het hoort allemaal tot de beschaving van de Azteken. De Azteken bouwden tussen 1325 en 1521 een groot rijk op in Midden-Amerika. Het waren dappere krijgers en bedreven kunstenaars.

In dit boek lees je hoe de Azteken hun rijk uitbouwden en waarom de Spanjaarden het in 1521 verwoestten. Ook ontdek je dat de Azteekse beschaving niet helemaal is verdwenen. Afstammelingen van de Azteken houden de oude traditie levend.

Op www.docukit.nl vind je nog veel meer leuke boeken!

